

عنوان مقاله:

ارزیابی ژنوتیپ های بهاره گلرنگ برای تحمل به کمبود آب اواخر فصل

محل انتشار:

فصلنامه علوم گیاهان زراعی ایران، دوره 40، شماره 4 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

بهمن پاسبان اسلام - استادیار مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی

خلاصه مقاله:

گلرنگ به عنوان یک دانه روغنی بومی ایران، نسبت به شرایط محیطی کشور و به ویژه مناطق مواجه با تنشهای غیرزیستی همچون خشکی و شوری، از قابلیت سازگاری بالایی برخوردار است. آزمایش با هدف ارزیابی ژنوتیپهای بهاره گلرنگ سازگار با شرایط کمبود آب اواخر فصل برای کشت در اراضی کم بازده نیمه آبی و بررسی اثرات تنش خشکی بر روی عملکرد و اجزای عملکرد دانه در مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی طی سال زراعی 85-1384 به اجرا در آمد. در این تحقیق از آزمایش فاکتوریل در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با 3 تکرار استفاده شد. تیمارهای مورد بررسی شامل آبیاری در دو سطح بدون تنش و تنش کمبود آب (آبیاری به هنگام تخلیه شدن 70 تا 75 درصد آب قابل استفاده خاک) از اواخر گلدهی تا رسیدگی دانه و ژنوتیپ در پنج سطح شامل محلی اراک 2811، محلی اصفهان، 57-KH23، PI و IL111 بودند. در طول دوره اعمال تنش، مقدار آب نسبی برگ (RWC) و دمای برگ (TI) (و در نهایت عملکرد و اجزای عملکرد دانه تعیین گردیدند. نتایج به دست آمده نشان دادند که کمبود آب باعث کاهش معنیدار RWC، ارتفاع تشکیل طبق، تعداد دانه در طبق، وزن هزار دانه، شاخص برداشت، عملکرد دانه و روغن و افزایش معنیدار دمای برگ گردید. ولی عکسالعمل ارقام نسبت به تنش متفاوت بودند. همواره همبستگیهای معنیداری بین عملکرد دانه با مقدار آب نسبی برگ، دمای برگ، ارتفاع بوته، ارتفاع تشکیل طبق، تعداد طبق در بوته، تعداد دانه در طبق و وزن هزار دانه مشاهده شد. به نظر میرسد بتوان از شاخصهای RWC و دمای برگ در شناسایی ژنوتیپهای گلرنگ بهاره متحمل به خشکی اواخر فصل استفاده نمود. به طور کلی از بین اجزای عملکرد، تعداد دانه در طبق و وزن هزار دانه کاهش بیشتری در برابر تنش نشان دادند. از بین ژنوتیپهای مورد مطالعه، محلی اصفهان و محلی اراک 2811 بالاترین عملکردهای دانه و روغن را به خود اختصاص دادند و کمترین درصدهای افت عملکرد دانه در اثر تنش خشکی نیز مربوط به آنها بود.

کلمات کلیدی:

تنش کمبود آب، دمای برگ، عملکرد دانه، گلرنگ، مقدار آب نسبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/704365>

